

Sygn. akt I C 585/23

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

15 września 2023 r.

Sąd Rejonowy Poznań - Stare Miasto w P. Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Asesor sądowy M. P.

Protokolant: stażysta Patrycja Dębniak

po rozpoznaniu 15 września 2023 r. w P.

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) z siedzibą w Z. (*Szwajcaria*)

przeciwko V. W.

o zapłatę

Zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 2528,77 zł (dwa tysiące pięćset dwadzieścia osiem złotych i siedemdziesiąt siedem groszy) wraz z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od kwoty 2500 zł od 13 maja 2022 r. do dnia zapłaty

Uznaje, że powód wygrał sprawę w 79% zaś pozwana w 21% i z tego tytułu zasądza od pozwanej na rzecz powoda 689,86 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku

Asesor sądowy M. P.

UZASADNIENIE

Na podstawie art. 505⁸ § 4 k.p.c. uzasadnienie wyroku ograniczono do wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku.

Powództwo okazało się zasadne w przeważającej części. Jednak w ocenie Sądu niezasadne było dochodzenie prowizji za udzielenie pożyczki.

Powód wywodził swoje roszczenie z zawartej umowy pożyczki nr (...) z dnia 12.04.2022 r. zawartej przez pozwaną z pożyczkodawcą (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W..

Powód nabył wierzytelność w stosunku do pozwanej, na podstawie ramowej umowy zakupu wierzytelności z dnia 01.10.2021 r. oraz aktu cesji z dnia 29.06.2022 r. Zgodnie z art. 509 § 1 k.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. W myśl art. 509 § 2 k.c. wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki. Stosownie do art. 510 § 1 k.c. umowa sprzedaży, zamiany, darowizny lub inna umowa zobowiązująca do przeniesienia wierzytelności przenosi wierzytelność na nabywcę, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej albo, że strony inaczej postanowiły. Zarówno umowa cesji oraz akt cesji zostały opatrzone podpisem osób umocowanych do reprezentowania stron umowy. Ramowa umowa zakupu wierzytelności została zawarta pomiędzy (...) sp. z o.o. w imieniu której działał P. Ć., którego umocowanie wynika z

KRS spółki. W imieniu powoda działał pełnomocnik powoda G. B. na podstawie pełnomocnictwa udzielonego przez A. G..

Do umowy został załączony wykaz wierzytelności wskazujący, iż przedmiotem przelewu była wierzytelność w stosunku do pozwanej wynikająca z zawartej w dniu 12.04.2022 r. umowy pożyczki nr (...). Wierzytelność przysługująca powodowi została dostatecznie zindywidualizowana poprzez wskazanie nr umowy, daty zawarcia umowy, kwoty zobowiązania, wymagalności roszczenia, imienia i nazwiska, adresu oraz nr pesel pozwanej.

Sąd uznał, że powód należycie wykazał swoją legitymację czynną do dochodzenia roszczenia w niniejszym procesie.

Zgodnie z treścią art. 720 § 1 i 2 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Umowa pożyczki, której wartość przekracza tysiąc złotych, wymaga zachowania formy dokumentowej.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255.550,00 zł albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi. Jak precyzuje dalej art. 3 ust. 2 pkt 1 u.k.k. za umowę o kredyt konsumencki uważa się w szczególności umowę pożyczki.

Zgodnie z art. 5 pkt 13 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, który znajduje zastosowanie także do umowy pożyczki zawartej przez konsumenta, umowa ta może być zawarta na odległość, czyli bez jednoczesnej obecności obu stron, przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość. Ponadto, w niniejszej sprawie znajdują zastosowanie również przepisy ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta, która dopuszcza zawieranie umowy o kredyt konsumencki za pomocą środków porozumiewania się na odległość.

Rozważania dotyczące treści umowy pożyczki należało rozpocząć od art. 36a ust. 3 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, zgodnie z którym pozaodsetkowe koszty kredytu wynikające z umowy o kredyt konsumencki nie należą się w części przekraczającej maksymalne pozaodsetkowe koszty kredytu. Nadto zgodnie z art. 36a ust. 2 wyżej wskazanej ustawy, pozaodsetkowe koszty kredytu w całym okresie kredytowania nie mogą być wyższe od całkowitej kwoty kredytu. W niniejszej sprawie pozaodsetkowe koszty pożyczki zawartej przez pozwaną określone w umowie mieściły się w ustawowym limicie i nie były wyższe od maksymalnie dopuszczalnej wysokości pozaodsetkowych kosztów kredytu, ani też nie były wyższe od całkowitej kwoty pożyczki w okresie kredytowania.

Wskazać należy, iż okoliczność, iż dane postanowienie umowne mieści się co do zasady w granicach określonych ustawą, nie wyłącza uznania go za niedozwolone w stosunku z konsumentem (tak np.: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2020 r., sygn. akt V CNP 7/20, Legalis nr 2489182). Wobec powyższego należało zbadać, czy pomimo, iż wysokość wyżej wskazanych kosztów zastrzeżonych w umowie nie narusza przepisu art. 36a wyżej wskazanej ustawy, nie stanowią one klauzul abuzywnych. Zgodnie z utrwalonym orzecnictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej sąd krajowy jest zobowiązany do zbadania z urzędu czy dane warunki umowy wchodzące w zakres stosowania dyrektywy 93/13 mają nieuczciwy charakter, a także do tego by dokonawszy takiego badania, zniwelować brak równowagi między konsumentem, a przedsiębiorcą, o ile sąd ów posiada niezbędne ku temu informacje dotyczące stanu prawnego i faktycznego. (por. wyrok (...) z dnia 13 września 2018 r., sygn. C-176/17 i powołane w nim wyroki: z dnia 21 kwietnia 2016 r., R. i R., C-377/14, EU:C:2016:283, pkt 52 z dnia 21 grudnia 2016 r., G. N. i in., C-154/15, C-307/15 i C-308/15, EU:C:2016:980, pkt 58).

Stosownie do treści art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Jeżeli postanowienie

umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie (art. 385¹ § 2 k.c.). W myśl art. 385¹ § 3 i 4 k.c. niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje. Zgodnie z art. 385² k.c. oceny zgodności postanowienia umowy z dobrymi obyczajami dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy, biorąc pod uwagę jej treść, okoliczności zawarcia oraz uwzględniając umowy pozostające w związku z umową obejmującą postanowienie będące przedmiotem oceny. Wyróżnić można następujące przesłanki uznania danego postanowienia za niedozwolone: jest ono niezgodnione indywidualnie, kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy, nie dotyczy głównego świadczenia strony. Formułując pojęcie „główne świadczenia stron”, kodeks nawiązał tu do znanego w doktrynie terminu postanowień przedmiotowo istotnych, przy czym dodatkowo sugeruje się odwołanie do pojęcia świadczeń głównych i ubocznych; tylko w przypadku gdy chodzi o te pierwsze, uchylona zostaje kontrola ich postanowień, jeśli zostały sformułowane jednoznacznie (por. W. Popiołek, [w:] K. Pietrzykowski, Komentarz KC, t. 1, 2008). Pojęcie głównych świadczeń stron należy interpretować raczej wąsko, w nawiązaniu do elementów przedmiotowo istotnych umowy (tak: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 2004 r., sygn. akt I CK 635/03, Legalis nr 208591).

W umowie pożyczki świadczeniem głównym pożyczkodawcy jest przeniesienie własności określonej kwoty pieniężnej, a świadczeniem głównym pożyczkobiorcy jest zwrot tej samej ilości pieniędzy.

Prowizja w przedmiotowej umowie pożyczki nie była elementem przedmiotowo istotnym umowy pożyczki, a zatem nie stanowiła również głównego świadczenia. Wskazać należy, że w jednym z orzeczeń Sąd Najwyższy opowiedział się za tym, że wynagrodzenie prowizyjne, stanowiące wynagrodzenie z tytułu udzielenia pożyczki, przewidziane w umowie pożyczki, do której mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, nie jest świadczeniem głównym w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 października 2021 r., sygn. akt III CZP 43/20). W niniejszej sprawie z niczego nie wynikało, aby klauzula dotycząca prowizji za udzielenie pożyczki w kwocie 671,23 zł (k. 9) została indywidualnie uzgodniona z pozwaną. Została ona wpisana do wzorca umowy pożyczki i z niczego nie wynikało, aby pozwana miała jakikolwiek wpływ na ukształtowanie treści umowy w tym zakresie, czy wysokości prowizji. Zgodnie zaś z art. 385¹ § 4 k.c. to na powodzie spoczywał w niniejszej sprawie ciężar dowodu, że postanowienie zostało z pozwaną uzgodnione indywidualnie. Tej okoliczności powód jednak nie wykazał.

W ocenie Sądu naliczenie prowizji wskazanej w umowie stanowiło obciążenie pożyczkobiorcy w sposób nadmierny, naruszający jego interesy. Powód nie podniósł żadnych twierdzeń, które wskazywałyby na konieczność poniesienia przez pozwaną kosztu prowizji. Sąd uznał, iż postanowienie umowne dotyczące obciążenia pozwaną prowizją w kwocie 671,23 zł, było sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco naruszało interesy pozwanej. W konsekwencji klauzulę dotyczącą prowizji za udzielenie pożyczki należało uznać za abuzywną, a tym samym niewiążącą pożyczkobiorcy. Powodowi nie należała się zatem od pozwanej żadna należność z tytułu prowizji.

W pozostałym zakresie, zgodnie z wyżej wymienionymi podstawami materialnymi, żądanie powoda Sąd uznał za uzasadnione, tj. w zakresie pozostałej do zapłaty kwoty udzielonej pożyczki – 2500 zł oraz 28,77 zł tytułem umownych odsetek obliczonych prawidłowo od kwoty kapitału pożyczki, co łącznie stanowi kwotę 2528,77 zł. Mając powyższe na uwadze, Sąd w punkcie I wyroku zasądził od pozwanej na rzecz powoda ww. kwotę.

O kosztach procesu Sąd w punkcie II wyroku orzekł, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, na podstawie art. 100 zdanie 1 k.p.c. i art. 98 § 1¹ k.p.c., obciążając nimi strony stosunkowo. Sąd uwzględnił fakt, iż powód wygrał sprawę w 79 %, zaś pozwana w 21 %. Na koszty procesu złożyły się po stronie powoda: opłata sądowa od pozwu w kwocie 200 zł, kwota 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa oraz 900 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego, stosownie do § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Natomiast na koszty po stronie pozwanej złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 900 zł ustalone jak wyżej i 17 zł tytułem opłaty skarbowej uiszczony od udzielonego

pełnomocnictwa – razem 917 zł. Powód winien zwrócić pozwanej 21 % poniesionych przez nią kosztów procesu tj. 192,57 zł (917 zł x 21 %), a pozwana winna zwrócić powodowi 79 % poniesionych przez niego kosztów tj. 882,43 zł (1117 zł x 79 %). Skoro obie strony są zobowiązane do pokrycia kosztów poprzez ich zwrot swojemu przeciwnikowi procesowemu, to należało zastosować regułę kompensacji, polegającą na tym, że zasądzeniu podlega jedynie różnica tych kwot na rzecz tej strony, która uprawniona jest do większej sumy. A więc, skoro pozwana winna zwrócić powodowi 882,43 zł, a powód winien zwrócić pozwanej 192,57 zł, to na rzecz powoda podlegała zasądzeniu od pozwanej jedynie różnica tych kwot, tj. 689,86 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Od kosztów procesu powodowi należą się również odsetki ustawowe za opóźnienie liczone od daty uprawomocnienia się wyroku.

Asesor sądowy M. P.